

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Volilni shod v Novem mestu.

(Poročilo našega specialnega izvestitelja.)

V veliki dvorani „Narodnega doma“ v Novem mestu se je včeraj zvečer vršil volilni shod, kateri je bil sklican dež. poslanec dolenskih mest gospod dr. Ivan Tavčar, da na njem poroča o svojem delovanju v minolem zasedanju dež. zbora.

Shod je bil sijajna manifestacija popolne solidarnosti volilcev in njih poslancev, zajedno pa pomemben zategadelj, ker je gospod poslanec prinesel svojim volilcem veselo vest glede novomeškega vodovoda.

Ob določeni uri zbralo se je v rečeni dvorani blizu 100 volilcev. Prišlo je vse, kar ima v dolenski metropoli kaj ugleda in kaj veljave, in prav ta izredno številna udeležba pričja najbolje, kako dobro je v Novem mestu organizovana narodna stranka, zlasti če se pomisli, da se niti lepaki niso nabili, nego da se je shod samo v našem listu naznanil.

Zborovanje je otvoril mestni župan novomeški g. Perko, kateri je bil na predlog g. dr. Stanca izvoljen predsednikom zborovanja. Župan g. Perko je s primernimi besedami pozdravil g. poslancev dr. Tavčarja, katerega so zbrani volilci živahno aklamirali.

Poslanec g. dr. Tavčar je govoril nekako tako le:

Častiti gospodje volilci! Pred volitvami obljubil sem vam, da hočem po vsakem zasedanju sklicati volilne shode, da izvem želje svojih volilcev in da jim poročam o svojem delovanju v deželni zboru. Ti svoji obljubi odzivljam se danes, da vam poročam, o zadnjem deželnozbornem zasedanju. To poročilo ne more biti preobširno, ker je bilo omenjeno zasedanje bolj kratko, ter se tudi ni dokončalo, tako, da se bo v mesecu juliju t. l. nadaljevalo. Tudi se je zasedanje vršilo pod utisi velikega potresa in naravno je, da so njegovi nasledki zahtevali zasé velik del deželnozbornega posvetovanja. Tu sem spada v prvi vrsti posvetovanje o novem stavbenem redu za deželno stolno mesto Ljubljano. Pri tem opravljal sem precej obširna posla poročevalca, dasi si tega ne štejem v posebno zaslugu in da si ne smem trditi, da bi se bil pri tem trudil za svoj volilni okraj. Vender upam, da se častiti moji volilci

ne bodo postavili na ozkosrčno stališče, češ: kaj nas v dolenskih mestih briga naše deželno stolno mesto? Tudi dolenski meščani morajo pač pripoznati, da, kakor za deželo sploh, tako za Dolensko ni brez pomena, naj li Ljubljana ostane podrti in osiromašeno mesto, ali pa naj se znova zgradi in okrepi! (Klici: Res je!) Kar je deželni zbor storil za Ljubljano, ima torej večji ali manjši pomen tudi za celo deželo, koje srce — če že ni — pa bi vsaj imela biti naša bela Ljubljana!

Vzlic temu, da se je deželni zbor pečal v prvi vrsti s tem, kako je odpraviti hude posledice potresa, pečal se je vender tudi z zadevami posameznih volilnih okrajev. Poslanci imajo jako težko stanje. Veliko je tacihi lokalnih zadev, koje hočejo imeti rešene volilci in o kojih se splošno misli, da jih posamezni poslanci brez vsake težave lahko dosežejo. Dostikrat se poslanec trudi in trudi in vender ne doseže ničesar, ker mu je časih nasprotna večina, časih pa nasprotna vlada, časih pa so mu nasprotni tudi dejanske razmere same. Tako je v tej dobi za dolensko stran jako kvarljivo, da je radi svinjske kuge zaprta hrvaška meja. Došlo mi je več dopisov, da naj za Boga vender vsaj toliko dosežem, da se meja proti Hrvaški zopet odpre! Ali, če bi bil imel tudi sto jezikov, ne bil bi mogel ni česar doseči, ker je dokazano, da omenjena kuga po Hrvaškem razsaja in da se še vedno tu in tam v naši kronovini pojavlja. Pri tacihi razmerah je obupna vsaka prošnja, da naj bi se meja odprla in lahko mi smejo verovati, častiti volilci, da nisem mogel ničesar doseči, če tudi v tej zadevi nisem rok križem držal. Na drugo stran je pa moje stanje tudi radi tega težavno, ker je bil moj prednik ne samo veljaven deželni poslanec, temveč tudi upliven državni poslanec. Česar se ni moglo doseči v deželni zboru, skušal je doseči v državnem zboru na Dunaji. In tajiti se ne dá, da se najvažnejši dve vprašanji za Vaše mesto moreti le tedaj ugodno rešiti, če bode dotična akcija v deželni zboru paralelna tekla z ono v državnem zboru! Tukaj imam v mislih „novomeški vodovod“ in pa Belokranjsko železnico. Niti jedno, niti drugo se ne gane z mesta. V zadnjem zasedanju se nam je predložilo letno poročilo deželnega odbora, v katerem je bilo le malo

vrstic posvečenih tako novomeškemu vodovodu, kakor belokranjski železnici. V tem pogledu nam letno poročilo zopet pripoveduje, da se podrobni načrti za vodovod niso mogli dodelati in to zategadelj ne, ker je bil deželni hidrotehnik z delom preobložen. Ko sem vstopil v deželni odbor, videlo se mi je nekako tako, kakor bi se vodovodom za male kmetske vasi prištevala večja važnost, nego pa vodovodu za Rudolfovo, o kojem mestu smo pač vsi prepričani, da mu je pričakovati boljše prihodnosti, nego je bila njegova preteklost, in tudi boljše prihodnosti, nego je njegova sedanost. Z vodovodi je dandanes tako, da hoče imeti vsaka vas svojega in največkrat se misli, da ga bode plačala s polovico država, z drugo polovico pa dežela. In ker kmetski volilci dandanes v veri živé, da gospodje duhovniki dosežejo, kar hočejo, kujejo se povsod prošnje za nove vodovode. Napravljajo se dragi projekti v nadi, da se bodo vodovodi itak brezplačno dobili in sicer zategadelj, ker je vsekako želeli, da ne bi bilo treba k vodnjaku po vodo hoditi, ko je pač veliko pripravnejši, če človeku sama v hišo priteče. In tako so se izdelali projekti za vasi, ki imajo še precej dobro pitno vodo in deželni odbor je bil takoj pri roki, da je pustil izdelati načrte, po kojih se bodo gradili različni vodovodi, kojih vzdrževanje bode pa pozneje tako drago, da ga naši kmetje ne bodo zmogli. Nasledek bode ta, da bodo vodovodi tu in tam postali hudo breme za kmeta ali pa, da bodo vodovodi, ki so mnogo denarja stali, se zopet opuščali, tako, da polagoma razpadejo in iz rabe pridejo. Vprašanje glede vodovodov morala bode torej nova večina v deželni zboru nekoliko treznejše v presojo jemati, kakor se je to do sedaj godilo. Vodovodi naj se grade tam, kjer se v resnici potrebni in kjer je od njih v istini pričakovati dobrih nasledkov, tam, kjer je sploh dana podlaga, da se bodo mogli tudi vzdržati. Tu pridejo pred vsem v poštev kraji, ki sploh nikake pitne vode nimajo in pa mesta, kojih asanacija vodovod nujno zahteva. V tem oziru pa je pač vaše mesto sedaj v prvi vrsti v poštev vzeti, ker se mora pripoznati, da je vodovod neobhodno potreben, če se hoče doseči, da se bode mesto razviti moglo. Če taka komuna, kakor je vaša, nima zdrave pitne vode, je vzlic dolenski

Listek.

Pravica mladosti.

(Spisal Her. Sudermann, posl. Fil. Jelenčič.)

II.

(Dalje in konec.)

Leon odgovori činičnemu smeju starega gospoda in reče:

„Srčna hvala, ljubi stric, dospel sem zopet na ono višino duha, kjer je vam ljubo.“

„Ostani ondi, in razumela se bova vedno. Bilo bi naravnost smešno, ko bi se te bal. Prvič si in ostaneš dedič mojih posestev. — V moji starosti ne dobi nikdo otrok. — Sicer bi te pa —“

„Izdedinil — to vem.“

„Jasno kot dan. — In sam dobro veš, kaj pomeni ubog, zadolžen diplomat. — Še več: le vsled mojih zvez in priporočil si to postal, kar stojiš pred menoj. Ni sicer dosti, a drugo še pride. V trenutku pa, ko ti odtegnem svojo pomoč —“

„To me mrazi.“

„Ali vidiš? Ali še več neprijetnostij bi ti povzročil v onem slučaju. Nakupil bi n. pr. le

tvoje menjice in ti jih kar najljudnejše pokazal na dan plačila —“

„Nehajte!“

„Iz vsega tega razvidiš, da smem zaupati svojo bodočo nevesto za pet tednov tako modernemu človeku, — kar tudi resnično storim!“

Leon se hitro dvigne: „Stric, vi se šalite z menoj!“

„Nikakor! Le radi tega sem te poklical. Poslušaj: Ker sem Leonijo nalašč zapiral, izgubila je v tem zaprtju nekaj krvi. Zdravnik se boji resne bolezni, ako ne storim kaj krepkega za nje zdravje. — Železnate toplice, veselice in jednako. — A žalibog, zdaj me baš deželnega zbora seje, — ne umem, zakaj ti ljudje vedno sede — saj skrbim tako očetovsko zanje — deželnega zbora seje, pravim, zadržujejo, da ji ne morem družčine delati in je osebno braniti pravice mladosti, katera se je polasti brez dvoma. Teta Regina jo sicer spremi, teta Regina — duenna, kakor bi si primernejše ne mogla ustvariti domislivost Boccaccia, zato sem izbral tebe — — —“

„Da igram vaši nevesti ulogo guvernante, — hvala!“

„Mislim, sin, moje prijateljstvo zasluži, da se ponižam za nekaj časa do kavalirja lepe, mlade dame. Ta uloga navadno ne ponižuje — —“

„Oprostite, — stric, — pozabil sem.“

„Privoliš?“

„Z veseljem, stric!“

„Tvoje dolžnosti niso utrudljive. Pustiti je ne smeš v družbo tujih mladih ljudij, na vseh prešetih jo moraš spremljati in tačas hvalo peti svojemu stricu.“

Leon se na glas zasmije in ekscelencija se mu pridruži, meketajoč kakor star slepar. — Na to mu poda roko, rekoč:

„Ob štirih si obleci frak in pridi, da pojdeš z menoj k nj. svetlosti. Za jutri te potem povabi na kosilo, vzeti smeš takoj s saboj nit, kajti, kakor poznam starega gospoda, obesi ti gotovo red svojega orla. Privoši mu to veselje in pridi pred kosilom še k meni, da kaj počtenega založiva, kajti, inter privatos parietes rečeno — kosila na takih malih dvorih so vražje slaba.“

„In Leonija?“

„Podaj mi roko. — Čaka.“

* * *

